

Samorząd terytorialny w projekcie ustawy o działalności leczniczej

Marek Wójcik
Związek Powiatów Polskich
mw@zpp.pl

Ogólna charakterystyka ustawy

- Intencje właściwe , ustawa potrzebna, wykonanie gorsze, legislacyjnie niespójna;
- Zbiór regulacji o różnym poziomie szczegółowości (m.in. formy organizacyjno – prawne podmiotów prowadzących działalność leczniczą, normy czasu pracy pracowników; zasady sprawowania nadzoru nad wykonywaniem działalności leczniczej, zasady przekształceń spzoz, prowadzenie rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą);
- Ograniczona partycypacja społeczna;

Dobre zmiany w trakcie prac nad projektem ustawy

- Rezygnacja z obowiązku wnoszenia do spółki kapitału zakładowego w wysokości minimum 5 mln zł;
- Odstępstwo od podwyższonego progów w głosowaniach nad uchwałą organu stanowiącego jst w sprawie przekształcenia spzoz;
- Dodano koszty amortyzacji do wskaźnika oznaczającego skalę zadłużenia;
- Zrezygnowano z obligatoryjności przejmowania całości zobowiązań spzoz;

„Dobrowolne” przekształcenia

Jednostka samorządu terytorialnego może utworzyć podmiot leczniczy w formie:

- 1) spółki kapitałowej;
- 2) jednostki budżetowej.

Pożegnanie z zakładem budżetowym?

Specjalny charakter spółek

Przepis ogólny (KSH)	Przepis szczególny (ustawa o działalności leczniczej)	Komentarz
Umowa spółki/statut może j przewidywać udziały/akcje o szczególnych uprawnieniach,	Nie może być szczególnych uprawnień wspólników lub akcjonariuszy	Brak odwołania do udziałów/akcji o szczególnych uprawnieniach. Dotyczy wszystkich szczególnych uprawnień (nie tylko np. prawa głosu, czy do dywidendy)
Uchwały dotyczące zmiany umowy/statutu spółki, rozwiązania spółki lub zbycia przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części zapadają w spółkach z.o.o. większością 2/3 głosów, a w spółkach akcyjnych – większością 3/4 głosów. Odwrotnie w odniesieniu do istotnej zmiany przedmiotu działalności spółki)	W podmiocie leczniczym działającym w formie spółki kapitałowej, albo do którego podmioty publiczne przystąpiły, i w którym posiadają udziały lub akcje reprezentujące co najmniej 51% kapitału zakładowego, uchwały dotyczące najistotniejszych kwestii zapadają większością 3/4 głosów	Trudno jest znaleźć jakiegokolwiek racjonalne uzasadnienie dla zmiany kodeksowych progów podejmowania uchwał w wymienionym zakresie

Specjalny charakter spółek

Przepis ogólny (KSH)	Przepis szczególny (ustawa o działalności leczniczej)	Komentarz
Zbycie udziału (jego części lub ułamkowej części udziału)/akcji (części ułamkowej akcji) umowa spółki może uzależnić od zgody spółki albo w inny sposób ograniczyć.	W podmiocie leczniczym działającym w formie spółki kapitałowej utworzonej przez Skarb Państwa, jst, uczelnię medyczną, albo do którego podmioty te przystąpiły, i w którym posiadają udziały lub akcje reprezentujące co najmniej 51% kapitału zakładowego, uchwały zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia dotyczące zbycia udziałów albo akcji, które powoduje utratę udziału większościowego w kapitale spółki są podejmowane większością 3/4 głosów	Rozwiązanie będzie ono dotyczyło wyłącznie podmiotów publicznych będących większościami (udziałowcami/akcjonariuszami Konieczność uzyskania akceptacji przez dodatkowe 24% kapitału zakładowego (przyjęty jest w ustawie mechanizm równych głosów). Uzależnienie od woli udziałowców/akcjonariuszy mniejszościowych (zagrożenie dla interesu publicznego. Brak regulacji dotyczącej sposobu postępowania w sytuacji, gdy zgoda nie zostanie wyrażona

Specjalny charakter spółek

Przepis ogólny (KSH)	Przepis szczególny (ustawa o działalności leczniczej)	Komentarz
Spółkę kapitałową można podzielić na dwie albo więcej spółek kapitałowych	Podmiot leczniczy działający w formie spółki kapitałowej utworzonej przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego, uczelnię medyczną, albo do którego podmioty te przystąpiły, i w którym posiadają udziały lub akcje reprezentujące co najmniej 51% kapitału zakładowego nie podlega podziałowi	Rozwiązanie zaproponowane w ustawie o działalności leczniczej w poważny sposób ogranicza możliwość dostosowywania funkcjonowania podmiotów leczniczych do wymogów rynkowych. Naturalnym procesem jest bowiem np. specjalizacja prowadząca do wyodrębnienia się nowych podmiotów – co w świetle zacytowanego przepisu jest niemożliwe

Co dzieje się ze zobowiązaniami spzoz?

- Jeżeli wartość wskaźnika zadłużenia wynosi powyżej 0,5 – w dniu poprzedzającym dzień przekształcenia podmiot tworzący przejmuje zobowiązania spzoz o takiej wartości, aby wskaźnik zadłużenia ustalany na dzień przekształcenia dla spółki powstałej z przekształcenia spzoz wyniósł nie więcej niż 0,5;
- Jeżeli wskaźnik wynosi 0,5 lub mniej – w dniu poprzedzającym dzień przekształcenia podmiot tworzący może przejąć zobowiązania spzoz;
- Przejęciu w pierwszej kolejności podlegają zobowiązania wymagalne najdawniej obejmujące kwotę główną wraz z odsetkami;

Pokrywanie ujemnego wyniku finansowego SP ZOZ

- Podmiot tworzący może, w terminie 3 miesięcy od upływu terminu zatwierdzenia sprawozdania finansowego spzoz, pokryć ujemny wynik finansowy za rok obrotowy, jeżeli wynik ten, po dodaniu kosztów amortyzacji, ma wartość ujemną – do wysokości tej wartości.
- W przypadku niepokrycia ujemnego wyniku finansowego, podmiot tworzący w terminie 12 miesięcy, wydaje rozporządzenie, zarządzenie albo podejmuje uchwałę o zmianie formy organizacyjno prawnej albo o likwidacji spzoz (obligatoryjność tego typu decyzji);
- Konsekwencje nie podjęcia np. uchwały rady/sejmiku nie zostały w ustawie wskazane – obowiązują więc przepisy ustaw samorządowych;

Łamanie prawa - konsekwencje dla samorządów terytorialnych

- Sejm, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może w drodze uchwały rozwiązać wszystkie organy np. powiatu. Prezes Rady Ministrów wyznacza komisarza. **Warunkiem zastosowania opisanej procedury jest jednak powtarzający się charakter naruszeń;**
- Ustanowienie zarządu komisarycznego może nastąpić po uprzednim przedstawieniu zarzutów organom powiatu i wezwaniu ich do niezwłocznego przedłożenia programu poprawy sytuacji;
- Skarga na czynności powiatu (lub ich brak). Warunek wykazanie interesu prawnego. **Sąd administracyjny może nakazać organowi nadzoru wykonanie niezbędnych czynności na rzecz skarżącego, na koszt i ryzyko powiatu;**
- Przekształcenie lub likwidacja SP ZOZ jest czynnością prawną z pogranicza prawa prywatnego i publicznego teoretycznie może również wchodzić w grę zastosowanie art. 64 kodeksu cywilnego zgodnie z którym **prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, zastępuje to oświadczenie.** Cechą tego orzeczenia jest to, że osłonięte powagą rozstrzygnięcia sądu zastępuje wszystkie formy szczególnie wymagane dla ważności lub specjalnych skutków czynności prawnych, których składnikiem jest zastępowane oświadczenie woli;

Wzmocniony nadzór podmiotu tworzącego nad szpoz

- Nadzór nad zgodnością działań podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą z przepisami prawa, statutem i regulaminem organizacyjnym. Podmiot tworzący może żądać informacji, wyjaśnień oraz dokumentów oraz dokonywać kontroli (szeroki zakres uprawnień kontrolnych) i oceny działalności tego podmiotu;
- Podmiot tworzący w razie stwierdzenia niezgodnych z prawem działań kierownika szpoz wstrzymuje ich wykonanie oraz zobowiązuje kierownika do ich zmiany lub cofnięcia (brak działania – możliwość zwolnienia kierownika szpoz);
- Przesadna rola ministra zdrowia w procedurze kontroli;
- Rada społeczna – bardziej przejrzyste i wzmocnione uprawnienia;

W poszukiwaniu mechanizmów wsparcia przekształceń spzoz

Instrumenty wsparcia procesu przekształceń

- Umorzenie należności i dotacja wartości 1,4 mld zł (do 31.12.2013r.)
- Umorzenie - enumeratywnie wymienione zobowiązania publicznoprawne; umorzenie części z nich (np. podatek od nieruchomości) wymaga zgody właściwego organu + opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntów (w części należnej SP);
- Dotacja - wartość umorzonych w wyniku ugody kwoty głównej i odsetek z tytułu zobowiązań cywilnoprawnych (nowość) + zobowiązania cywilnoprawne wynikające z zaciągniętych kredytów bankowych – wskazanych w ustawie o pomocy publicznej i restrukturyzacji spzoz – pozostałych do spłaty na dzień 31 grudnia 2008 roku, a przejętych przez jednostki samorządu terytorialnego + zobowiązania wynikające z pożyczki udzielonej przez podmiot tworzący samodzielnie publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej, zawartej przed dniem 31 grudnia 2009 roku (nowość);

Instrumenty wsparcia procesu przekształceń

- Zwolnienie podmiotowe od VAT z tytułu wnoszenia aportu majątkowego
- **Warunki otrzymania dotacji** – m.in. wpisanie spółki powstałej z przekształcenia spzoz do rejestru przedsiębiorców nie później niż w dniu 31 grudnia 2013 r. oraz zawarcie ugody z wierzycielami w zakresie zobowiązań cywilnoprawnych podmiotu tworzącego przejętych od spzoz, obejmującej co najmniej częściowe umorzenie tych zobowiązań lub odsetek od nich;

Najważniejsze aby z optymizmem patrzeć w przyszłość